

Konferencia - Zaragoza - 27.03.2025: Eucharistia a kňazstvo

Pri tejto oslave stého výročia kňazskej vysviacky svätého Josemaríu sa chcem sústrediť predovšetkým na niekoľko jeho textov, ktoré sa týkajú niektorých aspektov vzťahu medzi kňazstvom a Eucharistiou. Ide o texty, ktoré popri svojom náukovom obsahu vyjadrujú aj živú skúsenosť jeho kňazskej duše. Najprv sa zameriam na

kňazstvo ako zamerané na Eucharistiú, potom na význam Eucharistie pri posväcovaní kňaza a napokon na jej úlohu v pastoračnom poslaní, ku ktorému je kňaz povolaný.

16.04.2025

Kňazstvo pre Eucharistiú

Eucharistia, konkrétne eucharistická obeta, je stredobodom kresťanského života. Svätý Josemaría to zhrnul do výrazu „stred a koreň“; napríklad v tomto úryvku z jedného zo svojich listov: „Vždy som vás učil, moje najdrahšie deti, že koreňom a stredobodom vášho duchovného života je Svätá oltárna obeta, v ktorej Kristus Kňaz obnovuje svoju obetu Kalvárie, na adoráciu, česť, slávu a vzdávanie vďaka Najsvätejšej Trojici.“^[1] —

Táto myšlienka bola tak hlboko vrytá do jeho duše a srdca, že ju často opakoval ústne aj písomne.^[2] Zároveň zdôrazňoval, že ak je eucharistická obeta „stredom a koreňom života kresťana“, o to viac má byť stredom a koreňom života kňaza.^[3]

Svätý Josemaría musel s veľkou radosťou prijať, že o niekoľko rokov neskôr významný text Druhého vatikánskeho koncilu – dekrét *Presbyterorum Ordinis* – pri pojednávaní o vzťahu medzi kňazstvom a Eucharistiou použil rovnaký výraz a vyhlásil, že eucharistická obeta je „stredom a koreňom celého života kňaza“.^[4]

a) Stred a koreň života kňaza

Je celkom logické, že sa na tomto bode pri kňazoch kladie dôraz. Ako napísal Benedikt XVI.: „Vnútorne spojenie medzi Eucharistiou a sviatosťou posvätného stavu vyplýva

zo samotných Ježišových slov vo večeradle: ‚Toto robte na moju pamiatku‘ (Lk 22,19). Ježiš totiž v predvečer svojej smrti ustanovil Eucharistiu a zároveň ustanovil kňazstvo novej zmluvy. (...) Nikto nemôže povedať ‚toto je moje telo‘ a ‚toto je kalich mojej krvi‘, ak nie v mene a v osobe Krista, jediného veľkňaza novej a večnej zmluvy (porov. Hebr 8 – 9).“^[5]

Pápež František zdôraznil, že toto stotožnenie s Kristom Kňazom preniká celý život kňaza. „Kňaz nemôže povedať: ‚Vezmite a jedzte z neho všetci, lebo toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás‘, bez toho, aby neprežíval rovnakú túžbu obetovať svoje vlastné telo, svoj vlastný život za ľudí, ktorí mu boli zverení.“^[6]

Táto hlboká premena kňaza je úzko spätá s Eucharistiou. Svätý Josemaría to komentoval v jednej homílii: „Sviatosťou kňazstva je kňaz

skutočne schopný prepožičať nášmu Pánovi svoj hlas, svoje ruky, celé svoje bytie; je to Ježiš Kristus, ktorý pri svätej omši, skrze slová premenenia, premieňa podstatu chleba a vína na svoje Telo, svoju Dušu, svoju Krv a svoje Božstvo. A práve v tomto spočíva neporovnateľná dôstojnosť kňaza.“^[7] —

b) Dôstojnosť a slabosť

Z týchto úvah o vzťahu medzi kňazstvom a Eucharistiou vyplýva, že Eucharistia je zároveň stredom, ku ktorému všetko smeruje, a neoddeliteľne aj koreňom tohto smerovania. Je stredom, pretože ak je to Boh, kto v Kristovi priťahuje všetko a všetkých k sebe, potom Eucharistia je miestom, kde sa uskutočňuje obeta sveta Otcovi – skrze Krista, s Ním a v Ňom. Zároveň „sám Kristus sa kladie do rúk kňazov, ktorí sa takto stávajú správcami tajomstiev Pána (porov. 1 Kor 4,1)“.^[8] —

Je vôbec na zemi možné vznešenejšie konanie? Najvlastnejší skutok Krista, milosrdného a verného Velkňaza, prostredníka novej zmluvy (porov. Hebr 2,17 a 9,15), je zverený do rúk jeho stvorenia. Prostredníctvom neho sa vzdáva Otcovi kult adorácie a prostredníctvom neho sa Božie dary dostávajú k veriacim. Druhý vatikánsky koncil to vyjadruje takto: kňazi „vykonávajú svoje posvätné poslanie predovšetkým v eucharistickom kulte alebo zhromaždení (synaxis), kde konajú v osobe Krista a ohlasujú jeho tajomstvo, a tak spájajú prosby veriacich s obetou ich Hlavy (...), ktorý raz a navždy sám seba priniesol Otcovi ako obeť bez poškvvrny (porov. Hebr 9,11–28)“.^[9] Je teda pochopiteľné, že nič iné nemôže byť stredom života kňaza. Ba možno povedať, že svätá omša je hlavný cieľ kňazskej vysviacky – úkon, v ktorom celé kňazské poslanie nachádza

svoju plnosť, svoj zmysel, svoj stred a svoju účinnosť.^[10]_____

Pravdaže, dôstojnosť kňazstva sa stretáva s vedomím každej osoby, ktorá kňazskú službu prijala, o svojej vlastnej nehodnosti – a práve to je prvý dôvod, prečo sa usilovať žiť vo veľmi úzkom spojení s Pánom.^[11]_____ Aj počas samotného slávenia Eucharistie pomáhajú kňazovi tajne prednášané modlitby, v ktorých sa obracia osobne na Pána, ako pripomína Misál, uvedomovať si svoje poslanie a konať ho s väčšou pozornosťou a zbožnosťou. Tieto modlitby majú obyčajne kajúcny charakter a nachádzajú sa v kľúčových momentoch eucharistického slávenia: pred ohlásením Evanjelia, po obetovaní a v príprave na eucharistickú modlitbu, pri príprave na prijatie Tela a Krvi Kristovej.

Kňaz si je vedomý, že z milosti, ktorú prijal pri vysviacke, a pôsobením Ducha Svätého v Cirkvi, keď pristupuje k oltáru, nie je to on, kto sa pripravuje vzdať Otcovi kult, ale je to sám Kristus, kto „obnovuje na oltári svoju božskú obeť Kalvárie“.

^[12] Aj vonkajší úkon obliekania liturgických rúch túto pravdu celebrantovi pripomína. Vskutku, keď si oblieka kňazské rúcha, dáva tým najavo vnútornú skutočnosť a úlohu, ktorá z nej vyplýva: „obliecť sa v Krista“, dať sa Mu úplne k dispozícii, ako sa On celý daroval za nás. Liturgické rúcha nie sú znakom moci ani nadradenosti: sú symbolmi, ktoré všetkým – a predovšetkým samotným kňazom – pripomínajú, že už nekonajú ako súkromné osoby, ale *in persona Christi* a zároveň *in persona Ecclesiae*. Týmto spôsobom posvätné rúcha tiež pripomínajú, že celebranti nie sú vlastními slávenia ani spoločenstva, ale ich služobníkmi.^[13]

c) Eucharistia a iné kňazské funkcie

Ústredné postavenie Eucharistie v živote kňaza nie je prekážkou k tomu, aby sme – ako to tvrdí dekrét *Presbyterorum Ordinis* – zároveň tvrdili, že „prvou povinnosťou kňazov ako biskupových spolupracovníkov je všetkým hlásať Božie evanjelium“.^[14] A to nielen preto, že ohlasovanie evanjelia predchádza slávenie Eucharistie z chronologického hľadiska, ale predovšetkým preto, že ohlasovanie vedie k Eucharistii a z nej – z Krista, ktorý sa odovzdáva Cirkvi – čerpá silu byť slovom večného života (porov. Jn 6,68).^[15] V skutočnosti, ako uvidíme ďalej, všetka kňazská činnosť pramení z Eucharistie ako zo svojho najvnútornejšieho zdroja. Slávenie Eucharistie nie je jedinou kňazskou úlohou; no je pochopiteľné, že je jeho hlavnou a najpodstatnejšou misiou, aj preto, že

v nej sú zhrnuté všetky tajomstvá kresťanskej viery.

Eucharistia a posväcovanie kňaza

Keď si uvedomíme, čo Eucharistia je, ľahko pochopíme, prečo svätý Josemaría napísal: „Kňazstvo si – vzhľadom na posvätné úlohy, ktoré mu prináležia – vyžaduje niečo viac než čestný život: žiada si svätý život od tých, ktorí ho vykonávajú, keďže sú ustanovení za prostredníkov medzi Bohom a ľuďmi.“^[16]

a) Eucharistia a pripodobnenie Kristovi

V pripodobnení Kristovi, Hlave, ktoré je vlastné sviatostnej službe, dekrét *Presbyterorum Ordinis* uvádza, že kňazov „k životnej dokonalosti totiž privádzajú už samy každodenné posvätné úkony a celé ich účinkovanie v spoločenstve s biskupom a s ostatnými kňazmi.“^[17]

Eucharistická obeta, v ktorej kňaz vykonáva svoje hlavné poslanie alebo úlohu, je zároveň pre neho – ako aj pre každého kresťana – hlavným prostriedkom posvätenia, pripodobnenia sa Kristovi. Ako povedal Benedikt XVI: „Ak sa svätá omša prežíva pozorne a s vierou, je formačná v najhlbšom zmysle slova, nakoľko napomáha kňazovi pripodobniť sa Kristovi a posilňuje ho v jeho povolaní.“^[18] —

Tento hlboký formujúci účinok samotného slávenia je logický, ak máme na pamäti, že „slová a liturgické obrady sú verným, po stáročia dozrievaným vyjadrením Kristovho zmýšľania a učia nás zmýšľať ako on ; ak uvedieme do zhody naše zmýšľanie s týmito slovami, naše srdcia pozdvihneme k Pánovi.“^[19] — Svätá omša sa tak stáva školou života.

Okrem toho vedie toto pripodobňovanie Kristovi počas slávenia niekedy k tomu, že „Pán každému z nás odhalí, v čom sa má polepšiť, aké zlozvyky odstrániť a ako má vyzeráť naše bratské spolunažívanie so všetkými ľuďmi.“^[20] —

A tak sa počas slávenia, rôznymi spôsobmi, kňazský život stáva eucharistickým životom. Nielen preto, že sa živí Eucharistiou a má jej slávenie za ústredný čin svojho života, ale aj preto, že vo všetkom žije s tou istou dispozíciou, s akou sa Kristus stáva pokrmom pre svojich bratov a sestry.

b) Z Trojice privádzať svet k Trojici

Keď si rozšírime pohľad, pochopíme, že v stretnutí s Kristom v Eucharistii prijímame „výslovný dar Najsvätejšej Trojice Cirkvi“.^[21] — Svätá omša je totiž úkon, v ktorom sa najplnšie prejavuje láska Najsvätejšej Trojice.

„Vo svätej omši – vysvetľuje svätý Josemaría – sa neustále vznáša modlitba k Otcovi. Kňaz zastupuje večného Kňaza, Ježiša Krista, ktorý je zároveň aj Obetou. A pôsobenie Ducha Svätého vo svätej omši je takisto neopísateľné a nepochybné. Mocou Ducha Svätého, píše svätý Ján Damascénsky, sa uskutočňuje premena chleba na Kristovo telo.“^[22]

V Eucharistii sa ľudská osoba zbožšťuje a z Eucharistie pramení radosť, ovocie Ducha Svätého, ktorá je charakteristickým znakom kresťanskej existencie.

Eucharistia je teda skutočnosťou, okolo ktorej sa sústreďuje duchovný život kňaza: je jeho koreňom a stredom, prameňom i sviatostnou predzvesťou jeho konečného cieľa. Táto jej ústrednosť a zásadnosť dávajú kresťanovi – a konkrétne kňazovi – schopnosť premieňať každú každodennú činnosť na kult Bohu. Je to učenie, na ktoré svätý

Josemaría kládol dôraz, najmä keď sa prihováral bežným veriacim s prácou uprostred sveta, lebo sa týka všetkých, ktorí majú účasť na Kristovom kňazstve – či už všeobecnom, alebo služobnom.

Kňaz si je vedomý, že bol vybraný spomedzi svojich sestier a bratov, aby predkladal Otcovi obeť Cirkvi, ktorú Kristus sám prijíma a robí svojou. V tomto zmysle sa svätý Josemaría snažil premeniť každý deň na jednu veľkú omšu – usiloval sa, ako sám učil, aby sa tento úkon kultu rozlieval do strelných modlitieb, návštev pri Eucharistii, do obetovania práce a každodenných medziľudských vzťahov.^[23]

c) Dar a úloha

To, že Eucharistia je skutočne stredom a koreňom života kňaza, je nielen dar, ale aj úloha – osobná odpoveď na to, čo človek prijal od Boha. Ján Pavol II. napísal v jednom

zo svojich listov kňazom na Zelený štvrtok: „Celebруем svätú Eucharistiu vždy s nadšením. Zotrúvavajme často a dlhšie v poklone pred eucharistickým Kristom. Vstúpme dajakým spôsobom "do školy" Eucharistie.“^[24] —

Podrobností, v ktorých sa môže prejaviť túžba venovať pozornosť svätej omši, je nespočetne veľa – taká tvorivá je schopnosť lásky, ktorú má človek. Dôležité je nestratiť zo zreteľa, že – ako kázal svätý Josemaría – „liturgický život je životom lásky; lásky k Bohu Otcovi skrze Ježiša Krista v Duchu Svätom, spolu s celou Cirkvou.“^[25] Táto láska nie je niečo abstraktné, ale veľmi konkrétne, vtelené. Zakladateľ Opus Dei rád opakoval: „Musíme byť veľmi ľudskí, lebo inak nebudeme môcť byť Boží.“^[26] A vysvetľoval to veľmi výstižne: „Všimnite si však, že Boh nám nehovorí: namiesto srdca vám dám vôľu čistého ducha. Nie, on nám

dáva srdce, srdce z mäsa, aké bolo aj to Kristovo. Nemám jedno srdce na to, aby som miloval Boha, a iné na to, aby som miloval ľudí. Tým istým srdcom, ktorým som miloval svojich rodičov a ktorým milujem svojich priateľov, milujem aj Krista, Otca, Ducha Svätého a Pannu Máriu.“^[27] —

Láska kňaza k svätej omši, jeho úsilie dať jej objektívne ústredné miesto, sa môže prejavíť tisícimi spôsobmi. Napríklad svätý Josemaría si rád delil deň na dve časti: prvú polovicu na vzdávanie vďaky po svätom prijímaní, a druhú polovicu na prípravu na prijímanie na nasledujúci deň.

Ďalší aspekt, na ktorý by som chcel upriamiť pozornosť, je jeho neustála výzva sláviť Eucharistiu s pokojom. Táto výzva je mimoriadne aktuálna v dnešnom svete plnom roztržitosti a zhonu. Vo veľmi osobnom tóne sa raz zdôveril skupine kňazov so zážitkom

z jednej univerzitnej slávnosti: „Kým neprišiel môj čas hovoriť, veľa som rozmýšľal o láske kňazov k nášmu Pánovi a o tom, ako mu nevieme prejaviť lásku, lebo sa takmer vždy veľmi ponáhľame. Príliš! Zamilovaní sa neponáhľajú. Všímajte si, ako sa stále držia spolu... Nevedia sa rozhodnúť, aby sa rozlúčili.“ A hneď ich povzbudzoval: „Slávte svätú omšu pokojne. Nech si počkajú! Potom vykonáme nádherné dielo, ak sme vedeli nebyť v zhone, lebo skutočne, *in persona Christi*, uskutočňujeme hlboký kňazský skutok.“^[28]

d) Sprevádzať Pána v bohostánku

Popri slávení svätej omše, v ktorom sa osobitným spôsobom uskutočňuje osobný vzťah kňaza s Eucharistiou, predstavuje trvalá prítomnosť Krista v bohostánku neustálu pripomienku, aby celá existencia nadobudla presnú eucharistickú orientáciu.

Eucharistia je pre kňaza živou prítomnosťou, ktorá potešuje a dáva istotu. Ako napísal svätý Ján Pavol II.: „Mnohí kňazi v priebehu storočí našli v nej posilu, ktorú slúbil Ježiš pri Poslednej večeri, tajomný prostriedok na prekonávanie pocitu samoty, oporu pri znášaní svojich utrpení, posilu na pokračovanie v ceste po každom znechutení a vnútornú silu na upevnenie vlastného rozhodnutia byť verný.“^[29]

V životopise svätého Josemaríu zohráva dôležitú úlohu jeho dospievajúce obdobie v Logroňe, kde trávil dlhé chvíle modlitby večer pri bohostánku v kostole La Redonda. Keď sa teraz nachádzame v Zaragoze, nemožno nespomenúť noci, ktoré strávil v modlitbe na jednom z chórov nad presbytériom kostola Seminára svätého Karola. Túto istú eucharistickú zbožnosť si zachoval počas celého života, a je známe, ako podporoval eucharistický kult práve

v časoch, keď bola na mnohých miestach spochybňovaná viera Cirkvi.

Počas jednej zo svojich ciest do Ameriky odporúčal kňazom, aby trávil veľa času v spoločnosti Najsvätejšej sviatosti oltárnej. Túžil, aby v nich všetkých rástla eucharistická zbožnosť, a poukázal na to, že: „Nemusíte to robiť preto, aby vás videli ľudia vo vašom kostole, farníci vašej farnosti – ale ak vás aj uvidia, nech vás to netrápi. Ak ste upriamení na Pána a ľudia spoznajú vašu lásku, budú sa vás pýtať na dôvody; a vy môžete vtedy hovoriť o tom zalúbení, ktoré má prenikať celý váš život.“^[30]

Ako vyplýva z týchto jednoduchých slov, odpoveď kňaza na dar Eucharistie – ako stred jeho duchovného života – sa prirodzene rozlieva do čínorodého života vedeného pastoračnou láskou.

Eucharistia a pastoračná láska

Pastoračná láska vedie k tomu, že kňaz sa stáva služobníkom všetkých. V jednom zo svojich listov písal svätý Josemaría, že kňazi „podľa príkladu Pána – ktorý neprišiel, aby sa mu slúžilo, ale aby slúžil: *non veni ministrari, sed ministrare* (Mt 20,28) – musíme vedieť položiť svoje srdce na zem, aby ostatní kráčali po mäkkom.“^[31] Takýto postoj nepochádza iba z etického rozhodnutia, ale má svoj prameň v osobnom vzťahu s Bohom – s Bohom, ktorý sa uponížil a odovzdal až do tej miery, že sa stal pokrmom pre svoje stvorenie v Eucharistii.

a) Eucharistická existencia

Duchovná sila žiť vlastný život ako darovanie sa druhým pramení predovšetkým zo spojenia s tým istým Ježišom Kristom v eucharistickej obete.^[32] V nej sa sviatostným spôsobom sprítomňuje

obeta kríža, úplný dar Krista Cirkvi ako vrcholné svedectvo jeho bytia Hlavou a Pastierom, Služobníkom a Ženíchom. Eucharistia je tak koreňom a centrom aj pastoračného rozmeru života kňaza. Ako povedal svätý Ján Pavol II.: „Pastoračná láska kňaza nielenže vyviera z Eucharistie, ale v jej slávení sa realizuje v najvyššej miere, pretože z Eucharistie prijíma milosť a zodpovednosť dať svojmu životu "obetný" ráz.“^[33]

Inými slovami, kňaz je povolaný žiť eucharistickú existenciu, teda život podľa obrazu Kristovej obety, ktorú slávi vo svätej omši. Pápež František to vysvetlil počas Jubilea kňazov v roku 2016: „V slávení Eucharistie nachádzame každý deň svoju identitu pastierov. Pri každej svätej omši si môžeme skutočne privlastniť Ježišove slová: *Toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás*. Toto je zmysel nášho života – slová, ktorými

môžeme akoby denne obnovovať
sľuby svojej vysviacky.“^[34] _____

Napokon, pastoračná láska, ktorá sa
kňazovi udeľuje vo sviatosti
posvätného stavu, je darom, ktorý sa
aktualizuje pri každej Eucharistii a
má sa prejavíť v každodennom živote
zodpovedajúcim spôsobom.

b) Odpovedať na prijatý dar, pripodobniť sa tomuto daru

Pri slávení Eucharistie sa treba
usilovať stotožniť sa s Kristovým
sebadarováním a vteliť ho do
vlastného života. Svätý Josemaría to
názorne vyjadril v jednej zo svojich
homílií: „Človek, ktorý nepracuje na
Božej roli, ktorý nie je verný
Božiemu poslaniu odovzdať sa iným
a pomáhať im spoznávať Krista, len
ťažko pochopí, čím je eucharistický
Chlieb. Nikto si neváži to, čo ho nič
nestálo.“^[35] _____

Túto myšlienku ďalej rozvíjal pomocou biblického obrazu, pričom kládol dôraz na stotožnenie sa s Ježišom Kristom: „Ak máme vedieť oceniť a milovať Najsvätejšiu Eucharistiu, musíme prejsť Ježišovu cestu: byť zrnom, odumrieť sebe samému, vstať z mŕtvych do plnosti života a priniesť hojnú úrodu — stonásobnú! (Porov. Mk 4, 8). Túto cestu je možné zhrnúť do jediného slova: milovať. Milovať — to znamená mať veľké srdce, spolucítiť so starosťami tých, ktorí nás obklopujú, vedieť odpúšťať a pochopiť: obetovať sa spolu s Kristom za všetky duše.“^[36]

A svätý Josemaría uzatváral: „Aby sme mohli takto milovať, je potrebné, aby každý z nás odstránil zo svojho života všetko, čo prekáža Kristovmu životu v nás: sklony k pohodlnosti, pokušenie sebecka, snahu o vlastné vyniknutie. Len keď budeme na sebe uskutočňovať tento Kristov život,

budeme ho môcť prenášať aj na
iných; len keď na sebe zakúsime
odumieranie obilného zrna, budeme
môcť pracovať z hĺbky zeme,
premieňať ju zvnútra a
zúrodňovať.“^[37]

Ak je Eucharistia pre kňaza tým
„centrálnym a radikálnym“ miestom
jeho stotožnenia sa s Kristom a jeho
spásnym darom, potom ho
pastoračná láska nevyhnutne
povedie k tomu, aby veriacich
privádzal k tomuto istému prameňu
života – kde sa zároveň uskutočňuje
hlavné kňazstvo veriacich. Kňaz to
môže robiť nielen svojím kázaním,
ale aj tým, že sám žije svätú omšu s
touto vierou: slávi Eucharistiu za
Cirkev a v prítomnosti Cirkvi – aj keď
veriaci nie sú prítomní – a práve
preto je jeho život povolaný
napodobňovať Kristovu obeť, ktorý
„miloval Cirkev a vydal za ňu seba
samého“ (Ef 5,25).

Napokon, služobník nemôže byť iba nečinným kanálom, ktorým prechádza slovo a sviatosti Cirkvi – musí svoj život prispôbiť sviatostnému charakteru, ktorý prijal, ktorý ho pripodobňuje Kristovi a smeruje celú jeho existenciu k úplnému sebadarovaniu, ktoré má svoj stred a koreň v slávení Eucharistie na osoh celej Cirkvi. „Kňaz – vysvetľuje svätý Josemaría – ktorý žije svätú omšu takto: klaňajúc sa, odčiňujúc, prosiac, vzdávajúc vďaky, stotožňujúc sa s Kristom – a ktorý učí ostatných urobiť z obety na oltári stred a koreň kresťanského života –, ten skutočne ukazuje neporovnateľnú veľkosť svojho povolania, tú pečať, ktorou je poznačený, a ktorú nestratí na celú večnosť.“^[38]

Čím hlbšie sa chápe logika kríža prítomná vo svätej omši, tým viac sa prežíva služba ako úplný dar zo seba samého. V súvislosti s milosťou

vlastnou plnosť kňazstva
Katechizmus Katolíckej Cirkvi
uvádza: „Táto milosť ho pobáda, aby
hlásal evanjelium všetkým, aby bol
vzorom svojmu stádu a aby šiel pred
ním po ceste posväcovania,
stotožniac sa v slávení Eucharistie s
Kristom kňazom a obetou, a aby sa
nebál dať život za svoje ovce.“^[39] —

c) Žiť pre bratov, žiť pre Cirkev

Kňazi – napodobňujúc to, čo slávia:
úplné sebadarovanie Krista – čerpajú
z Eucharistie duchovnú silu
potrebnú na to, aby sa radostne
obetovali v službe svojim bratom,
najmä tým, ktorí to najviac
potrebujú, tým, ktorých svet
považuje za „odpad“.

Eucharistická existencia kňaza sa
totiž prejavuje v tisícoch detailov
pozornosti a starostlivosti. Zvlášť sa
ukazuje v milosrdenstve, s akým
prijíma tých, ktorí prichádzajú do
Cirkvi hľadajúc zmierenie, a v láske, s

ktorou vyhľadáva tých, čo Krista nepoznajú alebo sa od neho vzdialili. Prostredníctvom všetkých aspektov svojho poslania pripravuje a sprevádza každého človeka k stretnutiu s Ježišom v Eucharistii, vedomý si toho, že všetci potrebujeme osobné stretnutie s Ježišom Kristom.

Napokon je potrebné mať na pamäti, že ústredné a radikálne miesto Eucharistie v kňazskej službe – ako dar i ako úloha – má evidentný a podstatný cirkevný rozmer, pretože „Eucharistia, v ktorej nám Pán dáva svoje Telo a premieňa nás na jedno Telo, je tým miestom, kde sa Cirkev ustavične prejavuje v svojej najpodstatnejšej podobe: prítomná všade a predsa len jedna, tak ako je jeden Kristus.“^[40]

Tento dvojitý – univerzálny a partikulárny – rozmer Cirkvi sa premieta aj do kňazskej služby, a

práve v Eucharistii môže a má kňaz cítiť starosť o celú Cirkev, a spolu s Cirkvou a v Cirkvi aj starosť o celý svet. V tomto zmysle kňaz pri oltári, ako Kristus na Kalvárii, nesie na svojich pleciach bremeno potrieb, ťažkostí a utrpení celého ľudstva.^[41] Pápež František sa k tejto myšlienke vyjadril takto: „Kňaz slávi nesúc na pleciach ľud, ktorý mu bol zverený, a s ich menami vrytými v srdci. Keď si obliekame našu skromnú kazulu, môže nám dobre padnúť, ak pocítíme na pleciach a v srdci váhu a tvár nášho verného ľudu, našich svätých a našich mučeníkov – ktorých je v dnešnej dobe toľko.“^[42] Eucharistická obeta nie je len veľkým dobrom pre samotného kňaza, ale tvorí jeho hlavné poslanie pre dobro všetkých.^[43]

Záver

Jediným najvyšším kňazom je Kristus, ktorý obetou na kríži dáva

život spoločenstvu veriacich a zabezpečuje svoju oživujúcu prítomnosť v celej Cirkvi cez slávenie Eucharistie. V Eucharistii Pán viditeľne zhromažďuje svoj kňazský ľud, určený na oslavu Boha, čím uplatňuje krstné kňazstvo.

Kristus, ako Hlava Cirkvi, je v nej prítomný prostredníctvom svojich služobníkov – tých, ktorí sú mocou sviatosti kňazstva ustanovení ako jeho nástroje pre dobro celého Božieho ľudu. Cirkev, ktorá bola počatá pôsobením Ducha Svätého cez ohlasovanie, krst a slávenie svätej obety, pokračuje vo svojom živote, rastie a šíri sa vďaka sile Eucharistie – ktorá je najvyšším úkonom kultu a hlavným prameňom spásy, darovania Boha nám.

„Takto sa dá pochopiť – hovorí svätý Josemaría –, že svätá omša je stredom a koreňom duchovného života kresťana. Je cieľom všetkých

sviatostí. V omši smeruje k plnosti
život milosti, ktorý bol do nás
vložený pri krste a ktorý sa posilňuje
birmovaním.“^[44]

Nechcel by som ukončiť tieto úvahy
bez odkazu na Presvätú Pannu
Máriu. V článku, ktorý svätý
Josemaría napísal v roku 1974 o
Panne Márii z Pilar, sa píše: „Pre mňa
je prvou mariánskou pobožnosťou –
rád to takto vnímam – svätá omša.“

A hneď vysvetľoval, ako on vnímal
prítomnosť Márie v tejto svätej obete:
„Každý deň, keď Kristus zostupuje do
rúk kňaza, obnovuje sa jeho
skutočná prítomnosť medzi nami so
svojím Telom, so svojou Krvou, so
svojou Dušou a so svojím Božstvom –
to isté Telo a tá istá Krv, ktoré prijal z
lona Márie. V obete na oltári nám
účasť Panny Márie pripomína tichú
zdržanlivosť, s akou sprevádzala
život svojho Syna, keď kráčal po zemi
Palestíny. (...) V tomto

nepochopiteľnom tajomstve možno
akoby cez závoje tušiť najčistejšiu
tvár Márie, Dcéry Boha Otca, Matky
Boha Syna a Nevesty Ducha
Svätého.“^[45]

A preto uzatváral: „Styk s Ježišom v
obete oltára so sebou nevyhnutne
prináša aj styk s Máriou, jeho
Matkou. Kto stretne Ježiša, stretne aj
Nepoškvrnenú Pannu.“^[46]

Fernando Ocáriz

.....

^[1] 10. List, č. 11. Texty, pri ktorých nie
je uvedený autor, pochádzajú od
svätého Josemaríu.

^[2] Porov. napríklad, 25. List, č. 5.

^[3] *Sacerdote para la eternidad*, v
“Escritos varios”, Rialp, Madrid 2018,
č. 27.

[4] II. Vatikánsky Koncil, Dekrét
Presbyterorum Ordinis, č. 14.

[5] Benedikt XVI, Apoštolská
Exhortácia *Sacramentum caritatis*, č.
23.

[6] Pápež František, Apoštolský list
Desiderio desideravi, č. 60.

[7] Sv. Josemaría, *Sacerdote para la
eternidad*, čč. 16-17.

[8] *Tamtiež*, n. 1.

[9] II. Vatikánsky Koncil, Konštitúcia
Lumen gentium, č. 28.; Porov. Dekrét
Presbyterorum Ordinis, č. 2.

[10] Sv. Josemaría, *26. List*, č. 18.

[11] Porov. *Sacerdote para la eternidad*,
čč. 16-17.

[12] *Sacerdote para la eternidad*, č. 28.

[13] Celebrant má totiž skutočne spájať
ja a *my*. Kňazská služba má dvojité

rozmer: sviatostne zastupuje Krista, „jediného prostredníka medzi Bohom a ľuďmi“ (1 Tim 2,5), ktorý zhromažďuje a vedie svoj ľud, a zároveň zastupuje aj Cirkev, v ktorej službe vykonáva svoje poslanie.

[14] II. Vatikánsky Koncil, Dekrét *Presbyterorum Ordinis*., č. 4.

[15] Porov. *tamtiež*, č. 5.

[16] *List zo dňa 2-II-1945*, č. 4.

[17] Porov. II. Vatikánsky Koncil, Dekrét *Presbyterorum Ordinis*, č. 12.

[18] Benedikt XVI, Apoštolská Exhortácia *Sacramentum caritatis*, č. 80.

[19] Dikastérium pre Boží Kult, Inštrukcia *Redemptionis sacramentum*, č. 5.

[20] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 88. V tomto texte sv. Josemaría pokračoval svoju homíliu

poukazujúc, so svojou mistagogickou katechézou, na to, že Svätá Omša je formujúca v najhlbšom slova zmysle.

[21] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 87.

[22] *Tamtiež*, č.85.

[23] Porov. Sv. Josemaría, *Vyhňa*, č.69.

[24] Sv. Ján Pavol II, *List kňazom na Zelený Štvrtok*, 2000, č. 14.

[25] Zmienené v E. Burkhart–J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría*, Rialp, Madrid 2013, vol. III, s. 472.

[26] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 166.

[27] *Tamtiež*.

[28] *Dos meses de Catequesis*, vol. II, ss. 755-757.

[29] Sv. Ján Pavol II, *List kňazom na Zelený Štvrtok*, 2000, č. 14.

[30] Zmienené v J. Echevarría,
Memoria de san Josemaría, Rialp,
Madrid, 6^a ed. 2016, s. 239.

[31] Sv. Josemaría, *10. List*, č. 20.

[32] Porov. II. Vatikánsky Koncil,
Dekrét Presbyterorum Ordinis, č. 14.

[33] Sv. Ján Pavol II, Apoštolská
Exhortácia *Pastores dabo vobis*, č. 23.

[34] Pápež František, *Homília*, 3-
VI-2016.

[35] *Ísť s Kristom*, č. 158.

[36] *Tamtiež*.

[37] *Tamtiež*.

[38] *Sacerdote para la eternidad*, č. 44.

[39] *KKC*, č. 1586.

[40] Porov. Dikastérium pre náuku
viery, *List Communio notio*, č. 5.

[41] Porov. J. Echevarría, *Para servir a la Iglesia. Homílie o kňazstve*, Rialp, Madrid 2001, s. 58.

[42] Pápež František, *Homília na Svätú Omšu Chrismatis*, 28-III-2013.

[43] Porov. II. Vatikánsky Koncil, Dekrét *Presbyterorum Ordinis*, č. 13.

[44] *Íst' s Kristom*, č. 87.

[45] *La Virgen del Pilar*, č. 18; v "Escritos varios" ss. 289-290.

[46] *Tamtiež*, č. 19.

Fernando Ócariz

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/konferencia-
zaragoza-27-03-2025-eucharistia-a-
knazstvo/](https://opusdei.org/sk-sk/article/konferencia-zaragoza-27-03-2025-eucharistia-a-knazstvo/) (28.02.2026)